

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő háborúban léta mint a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Beszékesítő és hirdetővonal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egy évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

A háboru eseményei.

Nagy események előtt.

Már nincs messze a döntő harc.

Dacára annak, hogy a mai napnak nincsenek különösebb eseményei, mindennek dacára a mai nap sem múlt el nyomtalanul. Ugy a mi, mint a szövetséges hadak, de a törökök is mindenfelé győztek.

Mai híreik a következők:

Északi hadműveleteink célja.

Bécs, nov. 7.

Egy magasrangú katonatiszt a Reichspost haditudósítójának a következő felvilágosításokat adta: Feladatunk továbbra is az marad, hogy megakadályozzuk az orosz seregek döntő befolyását Németországba. Ennek a feladatnak eddig eredményesen megfeleltünk és ezáltal is abban a helyzetben leszünk, hogy elhárítsuk az oroszok előrenyomulását Németország felé. Megfelelő német erők közreműködése már eredetileg is tervben volt. Hadműveleteink átmeneti fázisai nem szabad, hogy eltérjenek bennünket hadviselésünk elemi céljaitól. Oroszország hatalmas erőt már olyanoknak mutatkoznak, hogy az orosz sorkatonaság keretében súlyos veszteségekre lehet következtetni. Mi az oroszok számára olyan veszedelmeket jelentünk, amely semmit sem veszített intenzitásából.

Egy belgrádi hadiszeraktár a levegőbe repült.

Bécs, nov. 7.

A „Südostliche Korrespondenz” jeleni Széfiából: A nazi újságok jelentése szerint Belgrádban egy hadiszeraktárrá alakított kaszárnya a Topcsider park bejáratánál levegőbe repült. Igen sok katonai meghalt vagy megsérült. A robbanás okát nem tudják.

Elfogott szerb titkos levéltár.

Mitrovica, nov. 7.

A Szabácsról délre folyó harcokban csapataink elfogták a

szabács-losnicai vasúti vonalon egy vonatot és ezzel nagymennyiségű lőszerrel ejtették zsákmányul. Az egyik vasúti kocsival birtokunkba esett a Mecsvában operáló szerb hadsereg egész titkos levéltára, amely igen sok fontos anyagot tartalmaz.

A török lovasság és a kozákok összecsapása

A budapesti császári török főkonziulátushoz ma reggel érkezett meg az első távirat a konzultációs külügyminiszteriumból a török és orosz csapatok között történt összeütközésről. A távirat, melyet november 5-én éjjel adtak fel, így szól:

A kaukázusi határon megtörtént az első számot tevő ütközet lovasságunk és a kozákok között, amely az ellenséget megfutamította. Több lovas divíziónk üldözi minden vonalon az ellenséget.

A magyar hadikölcsön.

Hat százalékos államkötvények.

A pénzügyminiszter a hadiszükségletek fedezésére szükséges összegek beszerzése céljából legközelebb kölcsoni fog kibocsátani.

Hat százalékkal kamatozó adómentes járadékkölcsön kibocsátása van tervbe véve, még pedig nyilvános aláírás útján kizárólag a Magyar Szent Korona országai és Bosznia-Hercegovina területén. A pénzügyminiszter tehát közvetlenül fordul a közönséghez, amint ez a német birodalomban is történt és a kölcsön kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítani.

Az aláírás előreláthatólag egy hét letforgása után veszi kezdetét és mint aláírási helyek az összes állampénztárak és adóhivatalok a postatakarékpénztár és közvetítő helyei a az összes számottevő pénztárak fognak szerepelni.

A terv szerint az aláírási ár minden száz korona névértékért kilencvenhét korona ötven fillér lesz, amely az aláírás alkalmával befizetendő. A kötvények első szelvénye már 1915. évi május elsején kerül bevitálásra, a folyó évi november elsejétől az aláírási napig járó kamatokat azonban az aláírónak nem kell megtéríteni, úgy hogy ha az aláírás például november 23-án történt, ez az aláírónak száz koronánként harmincnyolc fillér megtakarítást jelent, vagyis a tényleges kibocsátási árfolyam kilencvenhét korona tizen-

két fillér, ami hat egész tizennyolc századrész százalékos kamatozásnak felel meg.

Az aláírt kötvények árának kifizetésére azonban száz koronát meghaladó jegyzéseknél kedvezményes kifizetési módokat lesz igénybevehető olyképen, hogy az aláírások csak az aláírt névérték tíz százaléka lesz biztosítékképpen letétbe, még pedig vagy készpénzben vagy megfelelő értékpapírokban s a jegyzett összeg követelőleg lesz kifizetendő olyképen, hogy negyven százalék az aláírási felhívás közzétételétől számított egy hónap alatt, a további hatvan százalék pedig két egyenlő részletben egy további hónapon belül lesz befizetendő. A biztosíték az utolsó részlet befizetése alkalmával lesz elszámolva illetőleg ez a kedvezményes kifizetési módokat minden száz korona névértékénél ötven fillér kamattámogatást jelent, az új módon befizetett kötvények aláírására minden százkorona névértékért kilencvennyolc korona lesz.

Az aláírási áron kívül az aláírónak semmi folyó kamat nem számítható fel. Az az aláíró, aki az általa jegyzett kötvényeket zárolja s a zárolást öt éven át fel nem oldhatja, az a kötvényen alapuló követelést legkésőbb 1919. év november hó elsején, ettől a naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésére felmondhatja. Viszont a pénzügyminiszter fenntartja magának a jogot, hogy három havi felmondás mellett a kölcsönt egészen, vagy részben névértékben visszafizeltesse. A felmondás azon 1920. évi november hó elsejét megelőző időre nem fog eszközödtetni.

A kölcsönre történő befizetésekre a felmondási idő betartásával átutalás útján igénybevehető 1914. évi augusztus elseje előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett egyébként moratórium alá eső betétek is s azok, akik a befizetésre ily betéteiket kívánják igénybevenni, betéteiket teljes összege erejéig az illető intézet közvetítésével jegyezhetik. Ezek az intézetek, amennyiben nem hivatalos aláírási helyek, a betétekből teljesítendő befizetéseket a hivatalos aláírási helyek valamelyikével fogják elszámolni.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az osztrák-magyar bank és a hadikölcsön pénztár a mindenkori hivatalos váltószámlolása kamattal, melynek jelenleg öt és fél százalék, fognak kölcsönöket nyújtani. Ily kedvezményes kamattal legalább egy esztendőig fognak alkalmazni.

Ugyancsak kedvezményes, vagyis a fél százalékkal alacsonyabb kamattal, tehát jelenleg az állampapírok legnagyobb részére

öt és fél, más megfelelő értékpapíroira hat százalék kamattal mellett fognak előlegel nyújtani. Ezek az intézetek, amennyiben a felveendő összeg az új kibocsátás jegyzésére szolgál, az új járadék kölcsön kötvényeit úgy az osztrák-magyar bank főintézete és fiók intézetei, mint a szelvények beváltásával megbízott fővárosi pénztárak az 1915. év végéig költségmentesen fogják megőrizni.

Annak elérése végett, hogy ennek a kizárólag hadicélokra szolgáló kibocsátásnak jegyzése a kisebb embereknek is lehetővé tétessék a legkisebb kötvény névértéke ötven koronában fog megállapítani.

A kölcsön előnyös feltételei, a pénzügyi kedvező helyzete s annak felismerése, hogy a kölcsön jegyzésében valaminek nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagymértékben szolgálja, biztosítékal annak, hogy a kizárólag befizetői kölcsön jegyzésének eredményeiben az ország közgazdasági ereje imponánsan fog megnyilvánulni.

NAPI HIREK

— Apolóni vizsga. Azok az apolóni, akik a DMKE Vöröskereszt körházban eddig eléggé nem dicsérhető buzgalommal működtek, ma vizsgáztak le. A vizsgát, amelyen Návay Tamás kerületi felügyelő és Taray Ivor, a Vöröskereszt alelnöke is jelen volt, Süsz Ferenc dr. megyei főorvos tartotta. A vizsgázók valamennyien kiváló készségeket tanúsítottak úgy elméleti, mint a gyakorlati téren. Apolóni képesítést nyertek: Molnár Paula, Návay Sándorné, Rákossy Gyuláné, Eckhardt Ilonka, Farkas Erzsike, Kautmann Cilka, Loránt Maudoné, Neumann Bőke, Neumann Ilonka, Péntes Zoltánné, Roztóczy Mici, Udvardy Mária, Wellisz Ilonka, Wizinger Margit, Nicolaj Mária. Vizsga után Návay Sándorné köszönte meg pár szóval az apolóni névben a kurzust vezető főorvos fáradozását.

— Hadisegély-bélyegek. Annak idején hírt adtunk arról, hogy a postaigazgatás az özegek és árvák részére külön hadisegély-postabélyegeket hozott forgalomba, még pedig egyelőre 5 és 10 fillér értékben olyformán, hogy ezek mindegyike után az eladás alkalmával a frankójegy értékén kívül a vevőtől még két fillér beszedendő. A szóban levő jótékony célra a postaigazgatás az árvabélyegek elnevezése alatt ismert bélyegeket használta fel. Amint értesültünk, a szóban levő árvabélyegek felhasználásával kiadott 5 és 10 filléres hadisegély bélyegeken kívül most az árvabélyeg többi értéktípusai is mint hadisegély-bélyegek kerültek forge-

lomba. Ezekre is a „Hadisegély öz-
vegyeknek és árváknak kettő (2)
fillér“ jelzés van nyomva. Míg az 5
és 10 filléres hadisegély-bélyeget
minden postahivatal és értékkárús
köteles árusítani, addig a többi érték-
fajokat csak a postahivataloknál
kapni. Használjunk tehát hadisegély-
postabélyeget! Ahányszor levelező-
lapot, vagy levelet adunk a postára
gondoljunk derék katonáink hátra-
maradottjaira és ne sajnáljuk azt a
két fillér többletet, amellyel a nemes
óél eléréséhez hozzájárulunk! Ne fe-
lejtjük el, hogy nemcsak a 100 és
1000 koronás adományok biztosítják
a magyar társadalomban megindult
jótekonysági akciókat, hanem tartanak
szem előtt, hogy éppen ez a két fillér,
amely még a szegény ember zsebet
sem terheli meg, óriási összeget te-
het ki, ha milliók és milliók gyűjtik.

— A polgárok figyelmébe. Fel-
kérlek azok a polgárok, kik
újabb jelentkeztek és az esküt
még nem tették le, hogy eskütel
végezték, vasárnap délelőtti 11
óra a városbáza nagyterem-
ében megjelenni sziveskedjenek,
mely alkalommal újabb jelentke-
zők is felvételnek.

1911. B. 488/33. sz.

Öfelsége a király nevében!

A makói kir. járásbíró, mint büntető bíróság rágalmazás vétségével vádolt Vajda István elleni bűnygyben a Makón, 1914. évi ápril hó 28-ik napján Szobonya Miklós kir. járásbíró, Nagy Ferenc jegyzőkönyvvezető a felek és képviselők részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Ítélt:

Vajda István 50 éves r. kath. vallású, makói születésű és lakos, magyar honos, városi főpénztáros, nős, gyermektelen, irni olvasni tudó vagyonos, vádlottat bűnösnek mondja ki a Btk. 261. §-ában meghatározott, özv. Iritz Sámuelné sérelmére elkövetett két rendbeli becsületsértés vétségében, melyet az által követett el, hogy Makón, 1911. évi április hó 15-én özv. Iritz Sámuelné pincéjében vizsgálat alkalmával a pincében talált körülbelül 24 liter mennyiségű vizre célozva így nyilatkozott: „Igy szaporítja Iritz a bort.“

Továbbá 1911. év elején Makón, a városi fogyasztási adóhivatalbanaz ott levő tisztviselők előtt a következő nyilatkozatot tette: «Vigyáznunk kell, mert a dr. Dózsa Samu pincéjében a hordó mosáshoz használt vizet összegyűjtik azt borpótléknak elhasználják» s ezáltal a várost megkárosítják,

s ezért

Vajda István vádlottat a Btk. 261. §-a alapján a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a makói kir. járásbírósnál 1892. XXVII.

t. c. 3 §-ában meghatározott célokra fizetendő a behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a alapján öt-öt (5-5) napi fogházra átváltoztatandó ötven-ötven (50-50) korona pénzbüntetésre itéli.

Kötelezi vádlottat, hogy a felmerülő bünygyi költségeket a kir. kincstár részére a fenálló szabályok értelmében megtérítse. Kötelezi továbbá arra is, hogy özv. Iritz Sámuelné főmagánvádló makói lakosnak 15 nap végrehajtás terhe alatt hatszáz (600) korona eljárás költséget megfizessen.

Feljogosítja a magánvádlót, hogy az ítéletet egész terjedelmében a „Makói Független Ujság“ című lapban a vádlott költségén közzétettesse.

Dr. Pártos Simon magánvádló képviselője, úgy dr. Bán Zsigmond védőügyvéd díjának saját felükkel szemben leendő megállapítását mellözi.

Az ítélet Makó város polgármesteri hivatalával, mint a vádlott felettes hatóságával közölni rendeli.

Indokolás:

Özv. Iritz Sámuelné 2 rendbeli s a Btk. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétsége miatt kérte Vajda István megbüntetését azért, mert vádlott 1911. évi április hó 15-én, mint Makó város által kiküldött bizottság egyik tagja özv. Iritz Sámuelné pincéjében tartott vizsgálat alkalmával körülbelül 24 liter vizet találván, azt a megjegyzést tette: „Igy szaporítja Iritz a bort“ és hogy az 1911. év elején, vádlott, mint a városi fogyasztási adóhivatal volt főnöke a tisztviselők előtt így nyilatkozott, miszerint nagyon vigyáznunk kell arra, hogy a dr. Dózsa Sámuel pincéjében a hordó mosáshoz használt vizet kiöntés és borpótléknak fel ne használják, mert ezáltal a város megkárosodik.

Vádlott a fentebb rótt cselekmények elkövetését tagadja és előadta, hogy amennyiben a vádbeli kifejezéseket használta volna is, büncselekményt az esetben sem követett volna el, mert előbbi esetben mint egy bizottságnak a tagja a pincében talált szabálytalanság észlelése közben tette a nyilatkozatot, a második esetben pedig, miután az 1911. évi elejétől a fogyasztási adóhivatal ellenőrzése alól fel lett mentve, a fogyasztási adóhivatalnokokat oktatta a minden sértési szándék nélkül hozott első több olyan dolgokat, amelyek a múltban megtörténtek a jövőben leendő megakadályozás szempontjából az új szabály ellenességekre a személynézetet figyelmeztette. Előadta vádlott azt is, hogy az állított kijelentések különböző a valóság-nak megfelelnek s a kijelentéseket ő, mint városipolgársága érdekében tért ki közérdekből tette.

A beszerzett iratokból megállapíthatók a következők:

1. Vádlott a Makó város polgármesteri hivatalhoz 1911. évi április hó 15-én 4915-1911. szám

alatt beadott jelentésében özv. Iritz Sámuelné cég ellen több rendbeli visszaélést sorol fel (pénzügyigazgatósági iratok I. jelzés) többek között, hogy az 1911. év elején Kecskemétről érkezett borokat nem jelentette be s arról a vádlott szóbeli utasítása folytán a fogyasztási adókezelők tényleirást voltak köli, tovább, hogy a sértett a borok között a pincében oly seprős aljborokat is tart, amelyek után már egyszer kedvezményes leírást nyert.

A vádlott a 4915-1911. szám alatti jelentése alapján a polgármester az 1911. B. 488-11. szám alatti kérvényben csatolt 5267-1911 szám alatti határozata szerint utasítja a főszámvevőt, hogy a vádlott jelentésében foglaltakra vonatkozólag a fogyasztási adóhivatalnál észlelt szabálytalanságok miatt vizsgálatot tartson s oda a vádlottat is hívja meg, továbbá az ügyész és a tanács két tagját is.

E bizottság jelent meg 1911. évi április hó 15-én a sértett raktárában, majd később a pincében.

A vádlott által 4915-911. szám alatti jelentésében foglaltak, úgy az 1911. évi április hó 15-én ez-
között bizottsági eljárás miatt a sértett a makói kir. pénzügyigazgatóságnál 19492-1911. szám a. (P. ú. iratok II. jelzés) panaszt adott be, mely panasz a pénzügyigazgatóság megvizsgálván, az ugyancsak itt elfelejtő 14996-IV. 1911. számú határozat szerinti a sértett panasz a pénzügyigazgatóság által alopznak lett kijelentve s ki van emelve az, hogy a város gondoskodik arról, miszerint az eljáró közeg a zaklatástól óvakodjanak a különösen ki van emelve, hogy a vádlott fogyasztási felügyelői minőségében zaklató és bosszantásra irányuló, akadémus-kodó és eokszor hivatali hatalommal való visszaélést képező eljárást özv. Iritz Sámuelnéral szemben többször elkövetett.

Ugyanez iratokból a megjelölt pénzügyi bizottsági vizsgálat során megállapítható az, hogy vádlott, mint a városi fogyasztási adókezelőség felügyelője eltiltotta a sértettet attól, hogy boros hordóit vízzel mossa s úres hordóit a raktárban tartsa s erre vonatkozólag felhívja a pénzügyigazgatóság a már említett 14996-1911 IV. sz. a. határozatában a városi tanácsot, hogy a Vajda István által adott héptelen rendelkezésektől tekintsen el.

A makói kir. pénzügyigazgatóságuk a pénzügyminiszteriumhoz tett 12771-11. IV. szám alatti jelentéséből (p. ú. iratok III. jelzés) kifutik, hogy vádlott a sértett cég ellen zaklató eljárást részint a közgyűlési kiküldötti, részint a felügyelői minőségben oly gyakran ismételtette, hogy az alispán lett felhívja a vádlottnak felügyelői teendőik végzésétől való eltiltatására, mert már annyira mezt, hogy heti vásárkor és zsidó ünnepen (zsidó ünnep 1911. április hó 15. is) 6 od, sőt 13-ad magával a sértettnél egész napot igénybe vevő szemlélet és vizsgálatot tartott.

A pénzügyigazgatósági iratokból megállapítható az is, hogy a pénzügyigazgatóság az adózó polgárok érdekében követelte a várostól, hogy a vádlottat a felügyelői teendőitől eltiltsa, mert különben a várossal kötött szerződést meg fogja szüntetni, ami meg is történt, al-túnik az iratokból is, hogy sokrendű feljelentések közül sértett 2 esetben kötött egyezséget a pénz-

ügyigazgatóság előtt, de itt is ki-jelentette, hogy csak az utánjárásról való önkímélés miatt megy bele az egyezségbe.

A beszerzett iratok tartalmának részbeni ismertetése után át kell térni arra, vajjon bebizonyította-e sértett a vádbeli kifejezéseknek vádlott által történt használatát, továbbá, hogy azokat vádlott mint közhivatalnok, hivatalos kötelességének teljesítése közben sértési szándék nélkül mondta, tenaförög-e a közérdek s végül, hogy sikerült-e vádlottnak az állított tények valódiságát bebizonyítani.

A bíróság által kihallgatott Szűcs Sándor, Nagy Mihály, Mágori Sámuel, Nagy Antal, Hajdu János és Kiss István tanúk eskü alatti vallomásaikkal igazolták, hogy vádlott a sértett pincéjében 1911. évi április hó 15-én az ott levő körülbelül 24 liter víz láttára azt a kijelentést tette: „Igy szaporítja Iritz a bort.“

Mintkora a tanúk a pénzügyigazgatóság által megbizott pénzügyőri biztos által is ki lettek hallgatva és pedig a cselekmény elkövetése után rövidesen 1911. évi május hó 1-én, a hol ugyancsak azt a tartalma vallomást tették, mint a bíróság előtt (P. ú. iratok II. jelzés), a tanúk vallomása alapján a bíróság a vád tárgyává tett cselekmény elkövetését bebizonyítottak tekintette, miután a Görbe Imre, Mágori Sámuel és Nagy Antal tanúk ellen a védelem által az 1912. évi április hó 19-én felhozott kifogások a tanúk vallomásaiknak bizonyított erején nem változtatnak, mert a kifogásolt tanúk vallomását a nem kifogásolt többi tanúk teljesen megerősítették.

Nagy Antal, Kiss István, Görbe Imre és Kocka Ferenc tanúk eskü alatti vallomást azt is, hogy a vádlott 1911. év elején a városi fogyasztási adóhivatalban úgy nyilatkozott, miszerint dr. Dózsa Sámuel pincéjében nagyon kell vigyáznunk, mert a hordóba mosáshoz használt vizet egy hordóba összegyűjtik s borpótléknak elhasználják a ez által a várost megkárosítják.

Ugyanezek a tanúk igazolták azt is, hogy sértett erről 1911. évi május havában szerzett tudomást, mikor a tanúk ezt a pénzügyigazgatóságnál elmondották.

A bíróság a tanúk vallomása alapján a vádbeli cselekmény elkövetését is igazoltnak tekintette.

s miután nem vitás az, de különben köztudomásu dolog, hogy az özv. Iritz Sámuel cégnek tulajdonosa özv. Iritz Sámuelné és hogy dr. Dózsa Sámuel pincéjében mésszak, mint özv. Iritz Sámuelnének bora sánc, a kijelentések mára, mint özv. Iritz Sámuelnére nem vonatkozhattak.

A valódiság bizonyítása iránti kérésemnek a bíróság a Bkv. 263. §. 5 p. alapján helyt adván, a tanútent kihallgatott Erdei Pál és Szilágyi István vallották, miszerint, hogy a seprőknek egy nagy hordóban történt összegyűjtése után a hordókat vízzel mosták ki, s ezt a vizet is a seprővel telt hordóba öntötték s mikor ez leiszult és a tetején egy kevés borszínű folyadék képződött, ezt onnan lezedték és részben szesszel és vízzel keverve, különösen vásárok alkalmával kímérték, részben pedig a természetesen apadka, vagy a hordóból történt

kivétel folytán előállított hiány pótlására elhasználták.

Tekintettel azonban arra, hogy a nagyszámú tanuk, nevezetesen Erdel Bálint, Argyelán Pál, Szilágyi Péter, Vasa Mihály, Fodor István, Benze Antal, Ratkay András, Révész Farkas, Szánó István, akik özv. Iritz Sámuelné üzletében hosszú évek során keresztül alkalmazva voltak s részben alkalmazva is vannak, nem tudnak arról semmit, hogy vízzel kevertek volna a bort, már pedig szinte lehetetlennek látszik, hogy ilyen nagyszámú alkalmazottak között ezt valaki ne látta volna.

Tekintettel továbbá arra, hogy Erdel Pál az özv. Iritz Sámuelné cégtől az 1909 ik évben elbocsátván, saját vallomása, valamint Dr. Bóza Pál rendőrkapitány előadása szerint elbocsátása napján tett feljelentést a bornak vízzel való keverése miatt s az eljárás megindulván, a hordókból minták vétetnek s azok vegyileg megvizsgáltatván tisztáknak találattak s ennek az eljárásnak lett eredménye 24. számú jegyzőkönyvökz csatolt 1072-90. sz. a. rendőrségi okirat.

A bíróság Erdel Pál tanuknak a vallomását valótlannak minősítette s mint ilyen tanut a Bp. 221. §. 6. p. alapján az eskü tételtől elzárta.

Szilágyi István tanu vallomását a bíróság szintén nem fogadta el bizonyítékul azért, mert az ő vallomása a fent említett nagyszámú tanuk vallomásával megegyelőnek tekintendő és még azért nem, mert mint a tanu vallomásából látszik, nevezetesen Szilágyi István nem is volt sem alkalmazottja, sem pedig munkása özv. Iritz Sámuelné cégnél és így nem is volt alkalma az üzleti dolgokról tudomást szerezni.

A bíróság tehát Erdel Pál és Szilágyi István tanuk vallomása alapján az állított tételek valótlanná bizonyítottak nem fogadta el.

Vádolt az 1911. évi április hó 15-én a sértettnél személt tartó bizottság egyik tagja ugyan, mely bizottság a 17. számú felebbviteli indokokhoz csatolt 5267-1911. sz. a. irat szerint a fogyasztási adóhivatalnál észlelt szabálytalanságok megvizsgálására küldetvén ki, a bizottság megbízásának hatáskörét túllépve sértett piacjében vizsgálatot tartott és pedig mint a kihallgatott tanuk, úgy a bíróság, mint a pénzügyi hatóság előtt is vallották, egyenesen vádolt kezdeményezése és ugyazólván erőszakoskodása folytán, vádolt még azt sem vette figyelembe, hogy az 1911. évi április hó 15-én zsidó ünnep volt s fel is lett kérve a szemle elhalasztására.

Kihívott ez alkalommal az is, hogy a bizottság semmiféle eza bálytalanság, vagy oly mulasztás, illetve cselekvés, mely hatóság eljárásnak képezte volna tárgyát, nem talált s ha talált volna is, azt jegyzőkönyvbe vonni és eljárás tárgyává tenni lett volna a bizottság kötelessége és nem jogosítja fel a bizottság egyik tagját sem arra, hogy olyan nyilvánosságban tegyen, amely valódiság esetén az ellen, akiről állították a bűnvádi eljárás megindításának okát képezhetné s vádolt sem mint városi hivatalnok, sem mint pedig bizottsági tag nem volt feljogosítva arra, hogy sértettet ily büntelendő cselekmény elkövetésével vádolja s vádolttnak azzal az eljárással

célja csak a sértett zaklatása volt, hatalmának visszaélésével egyetemben.

Az ugynevezett tanuk vallották azt is, hogy az 1911. év elején a városi fogyasztási adóhivatalban nekik azt beszélték a vádolt, hogy dr. Dóza pincéjére nagyon vigyázzanak, azért ott a hordók mosásához használt vizet összeöntögetik s baltólieléknek felhasználván, ezáltal a városi megkárosítják.

Megengedett dolog az, hogy a távozó hivatal főnök, mint jelen esetben vádolt, aki az 1911. évi elejétől a fogyasztási adófelügyelőség nehéz tisztje alól felmentetett, az ott maradt tisztviselőknek oktatást nyújtani jogosult, azonban ennek az oktatásnak nem szabad olyannak lenni, hogy abból egyes személy magára ismervén, más személyre az nem vonatkozhatik, különösen nincs jogosítva oly kitételek használatára, mint a Moskovitz István, Csala József és Barta Lajos tanuk vallomásából is kitűnik, hogy ki kell törni a zsidónak a nyakát, maguknak, ha igaz, ha nem igaz, azt kell mondaniok, hogy Iritz vízzel keveri a bort, mert különben az állásukba kerül. Vádolt a jelen esetben is nagyon jól tudta, hogy dr. Dóza Sámuel pincéjében másnak, mint sértetnek bora nincs, s ezt hozván fel egyedül például, sőt a nevet is megemlítvén, nyilvánvaló, hogy a sértett cégnek jóhírnevét akarta a tisztviselők előtt kisebbíteni, mert a szokásos oktatást egész általánosságban is elvégezhetné volna.

A vádolttnak e kijelentései tehát a közérdek szempontjából jogosnak egyáltalán nem tekinthetők.

A beszerzett pénzügyi és polgármesteri iratok tartalmából állapítható meg, hogy vádolt minden módot és alkalmat felhasználott arra, hogy sértett cégnek kellemetlenséget csináljon. A városi közgyűlésen bizottságokat alakított a fogyasztási adóhivatalnokok megvizsgálására s ilyenkor nem a hivatalnok működését vizsgálta meg, hanem a sértett cégnél többször meglepő vizsgálatokat tartott és pedig a pénzügyigazgatóság, mint az eljárás tevékenysége szempontjából hivatott hivatalnok véleménye szerint egyenesen a sértett cég bosszantása szempontjából.

Minthogy pedig a vádolt kijelentései alkalmasak arra, hogy a sértett cég üzleti jóhírnevét kockára tegyék s az által azt érzékeny károsodás érheti és így azok alkalmasak a becsületsértés vétségének a megállapítására, a bíróság vádoltat

mindkét rendbeli becsületsértésben bűnösnek mondotta ki, megbüntette Bp. 479. és 480 §-a alapján a bűnügyi és eljárási költségek viselésére kötelezte.

Enyhítő körülmény a vádolt büntetlen előélete, súlyosbító, hogy cselekménye elkövetésében a szándékos rosszakarattal vezette.

Az ítélet közzététele a Btk. 277. §., míg a polgármesteri hivattal való közlése a Bp. 108. §-án alapszik.

Makó, 1914. évi április hó 28. napján.

Szobonya Miklós s. k.,
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül

Nagy Fezenc,
kezelő.

P. H.

7984/B. 1914. szám.

Öfelsége a király nevében!

A szegedi kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság rágalmozás vétsége miatt Vajda István ellen indított bűnügyet, amelyben a makói kir. járásbíró az 1914. évi április hó 28. napján 1914. B. 488/33. száma alatt ítéletet hozott, a védő és vádolt részéről a bűnösség megállapítása miatt használt és írásban is indokolt felebbezés következtében.

Magay Lajos kir. törvényszéki bíró, mint elnök, Dr. Tóth Gyula kir. törvényszéki bíró és Hebermann Gusztáv kir. törvényszéki bíró, valamint Bolgár Kálmán kir. törvényszéki joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető részvételével dr. Pártos Simon ügyvéd, mint magánvádó képviselőjének, a szabadlábban levő vádolttnak és dr. Bán Zsigmondnak ügyvéd, mint védőnek jelenlétében Szegeden, 1914. évi június hó 20. napján megtartott nyilvános tárgyaláson vizsgálat alá vette és meghozta a következő

ítéletet:

A kir. járásbíró ítéletét a Bn. 554. §. második bekezdése alapján helyben hagyja.

A vádolt ellen kiszabott pénzbüntetések végrehajtását azonban a Bp. 1. §. alapján felfüggeszti.

Vádolt köteles a Bp. 489. §-a értelmében 20 korona felebbviteli költséget özv. Iritz Sámuelné főmagánvádónak 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

Dr. Pártos Simon főmagánvádó képviselőjének és dr. Bán Zsigmond védőnek felebbviteli eljárási díját a Bp. 485. §-a értelmében 20-20 koronában állapítja meg saját feleikkel szemben.

Indokok:

A kir. törvényszék a kir. járásbíró ítéletét e helyütt is elfogadott indokai alapján helyben hagyta.

Mégis figyelemmel arra, hogy vádolt cselekményét a város érdekeinek előmozdítása közben követte el, valamint figyelemmel arra, hogy főmagánvádónál a borkezelés körülményi némi szabálytalanságok tényleg észleltettek, a kir. törvényszék, ezen különös méltánylást érdemlő okokból vádolt büntetését Bn. 1 §-a alapján felfüggesztette.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhívott törvényszakaszokon alapulnak.

Szeged, 1914. június hó 20.

Magay s. k.,

t. elnök.

Habermann s. k.,

előadó.

A kiadmány hitelül

Nagy Ferenc,

kezelő.

2508/B. 1914. szám.

Öfelsége a király nevében!

A szegedi kir. ítéletábra

rágalmazás, helyesen becsület sértés vétsége miatt vádolt Vajda István ellen a makói kir. járásbírósnál folyamatba tett és ugyanott 1914. évi április hó 28. napján 1914. B. 488/33. szám alatt a szegedi kir. törvényszék által pedig vádolttnak és védőjének felebbezése folytán 1914. évi június hó 20. napján 7984/B. 1914. szám alatt hozott ítélettel elintézett bűnvádi pert, vádolttnak és védőjének bejelentett, 8288/1914. szám alatt írásban indokolt semmisségi panasza folytán az 1914. évi október hó 22. napján tartott nyilvános tanácsülésében vizsgálat alá vette, következő

végzést hozott:

A semmisségi panaszokat vizsautasítja.

Indokolás:

A kir. törvényszék ítélete ellen vádolt és védője a B. P. 385. §-ának 1. a) és 1.

c) pontja alapján a bűnösség megállapítása és a büntethetőséget kizáró ok fennforgása miatt jeleztették be. írásban indokolt semmiségi panaszt. Ezeket a semmiségi panaszokat, mint törvényben kizártakat a Bp. 434. §-ának 3. bekezdéséhez képest vizsgálautasítani kellett. Ugyanis özv. Iritz Sámuelné főmagánvádló vádlottat a Btk.

261. §-ában meghatározott csupán pénzbüntetéssel büntethető becsület sértés vétségével vádolta, az alsóbbfoku bíróságok is ugyane vétség miatt ítélték el vádlottat. Ily esetben pedig a fetebeztett ügyben kelt törvényszéki ítélet ellen a Bp. 556. §-ának 2. bekezdése szerint semmiségi panasznak nincs helye, hanem csupán a jogegység érdekében

használható perorvoslatnak. Szegeden, 1914. évi október hó 22. napján.
Mennyey László
sk. elnök.
Dalmay Pál
sk. előadó.
P. H.
... szám.
A másodbiróság határozata

a felekkel hiteles másolatban közöltetikt
A szegedi kir. törvényszék.
Ezen ítéletek jogerőségét és végrehajthatóságát igazolom.
Makó, 1914. november 7-én.
Nagy Ferenc
kezelő.

Kiadó uri lakás.

Szent-István tér 2. szám alatti 3 nagy utcai, 2 udvari szoba azonnal kiadó. Szent-István tér 3. számú saját házámnál 2 padolt szobából és konyhából álló udvari lakás november 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerésznél, Szent-István téri gyógyszerészár.
Telefon 127.

Egy szobás

garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással, kis verandával KIADÓ.
Cím a kiadóhivatalban.

Házelasadás.

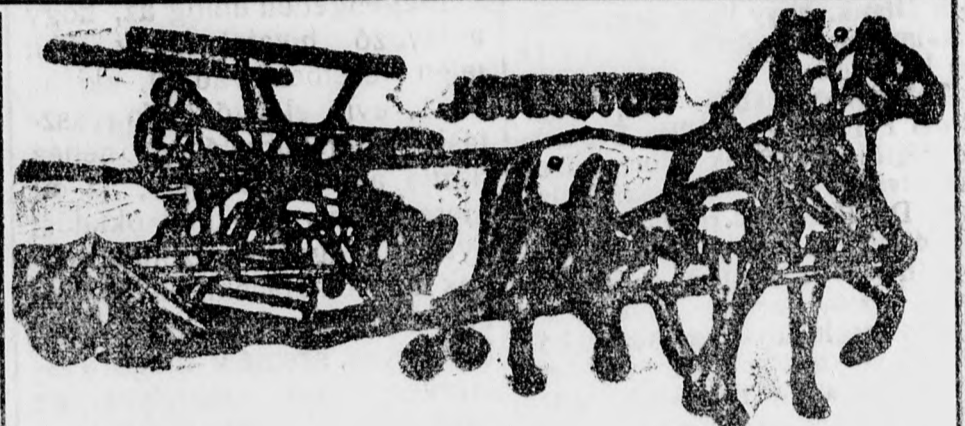
Marionosi Antal és az örökösök eladják a Desseffy-tér 25 sz. alatt levő házukat. Értesezni lehet a fenti szám alatt az örökösökkel.

Haszonbérbe kiadó

az óbébai határban Makótól egy óra járásra a Zeidler-félsőlőből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termesztés alá. Hagymatermesztés alatt ezen föld még nem volt. Értesezni lehet: Dr. Holler György ügyvédnél, Desseffy-tér 7. és 10. s z.



Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. n. (saját házámban) a legújabb modellű **JOHNSTON** kéveköltős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsátom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb meglepésére, ami lényes bizonyíték az aratógépek kifogástalan voltának, ugyisintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felzárva vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kéveköltő zsineget, elsőrendű gépolajat, Bachert-féle ekéket amerikai tükrörcél kormányanyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utászatu vaspálcás boronákat, répa és szecsavágókat. - Egyuttal bátorlakodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legzakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplicáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelgetéssel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Háboruban levőknek

küldött csomagból ki ne feledjen egy üveg

BOROLIN nevű sósborszesz háziszert,

mely hamarosan megszűnteti a szegzgatások és szurásokban szenvedők fájdalmát és új erőt ad a kimerült testnek. - Ára 1:20, 2 és 2:50 korona.

Készíti Eorovszky K., Bpest, II. Margitrakpart 47.
Makón kapható Popper Gyula drogériájában, főter.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható aralmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindentéle bőrtisztítatlanság ellen

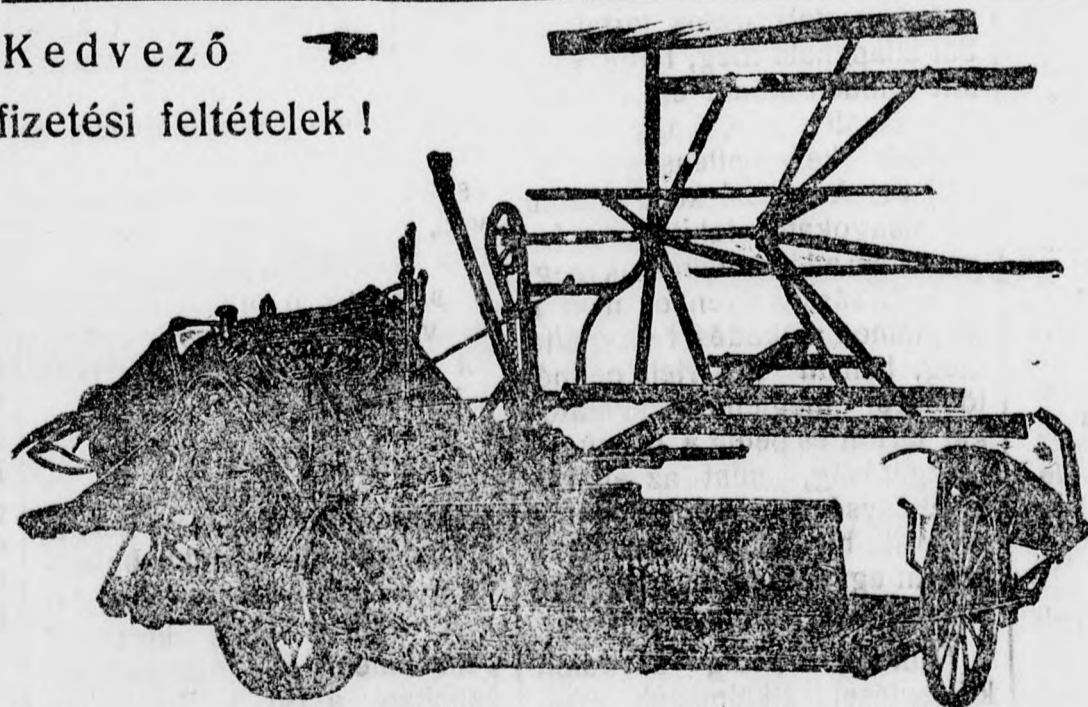
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Ezen piperezerek több kiállításoz érmeikkel lettek kiállítva.

A Zeidler-gőzmalomban szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára kicsinként 2 korona, finomabb 3 " "

Kedvező fizetési feltételek!



Manilla zsineg, páncél acél kormány ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömitő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, takarmánykamrák. Világhírű

„Cormick“

aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék-tárcsás boronák.